

יוצא דופן פרק חמישי נדה

מג.

עין משפט
נר מצוה

לה א מיי פ"ח מהל'
מטמא משכב ומשג
הכלה ה'
לו ב מיי פ"ח מהל' שאר
אבות הטומאה הליד'
סמט עין רומ':
ג ד מיי שס הליד':
ק"ה ה מיי שס הליד':
לש ו מיי שס הליד':
מ ד מיי שס הליד':
מא ה מיי פ"ב מהל'
מטמא משכב ומשג
הכלה ט'

תוה' הרא"ש

למירא דהיסט ונגיעה
כידיו. פרש"י
(דמתני') דמהכא ליפנין
לכל הנגיעות דאין מגע בית
הרחמנא בלשון נגיעה ללמד
על כל נגיעה דכתבא גבי
טומאה שתהא (בלגיון)
והיינו דאמר"י בפ"ק
קדושין אמר ע"ל הכל
מדין דלשון גלוי הוא אצל
השרין כי יגע אמר רחמנא
והאי בר נגיעה הוא וימרו
פשיטא ליה דבעי שיחא
גלוי אלא דסמך אנגייה
דחכא יאיתוק לידיו:

אוחו ס"ד והתניא ר' אלעזר
אומר לו האוחז ומשתין
כו. פירכא זו תמורה בעיני
כיון דכתב בקרא משמרת
תרומוי וצוה הכתוב
לשמור אותה שלא תטמא
וכי בשביל חכמי שאמרו
כאילו מביא מכול לעולם
לא ימנע מטמא מלמא את
התרומה (ב) וצ"ע:

שכבת זרע אמר רחמי
בבואיה להרעי.
אפי' באין יורה כחץ איירי
לחורעי כיון שעקרק
בהרגשה. ותי' דאמרין
בפ"ק נדרים אית קים לה
בירדה כחץ וכיון שאומרת
שאני יורה כחץ יצא יורה
כחץ ומאי נפקא לו אם
אינו יורה כחץ מ"מ ראו
הוא להרעי וי"ל דלעולם
בשאינו יורה כחץ אינו ראו
להרעי ובהא פליגי הני
לישיי דהכא דלישנא קמא
סבר כיון שעקרק מתחלה
באותו ענין שאריה להרעי
מטמאה או א"צ דאריה היא
להרעי אלא שאינה יכולה
להתעבר בשאינה יורה כחץ
לפי שאינו נכנס עד מקום
ההריון אלא שותת ויורה
לחץ:

אורווי הוא דלא מורעא הא
טמיה מטמאה.
אפי' נעקר בלא הרגשה דאי
לאו הכי היינו לישנא קמא:
זבה שנעקרו מימי רגליה.
פרש"י בתשובה להכי בעי
בובה ולא בעי בוב לפי
שבאשה מתעגלין כל מימי
רגליה בבת אחת לפתחה
משא"כ באיש:

(א) ולפי משיב צביי דה"ש
גרמ"י כ"ב נכנס הוה"ק וכו' כ'
נשי"ע שם דעון זה תמור מכל
עבירות תמורה מנישג זה
ובג"ה י"ל דשג וז"ל עקרק
ומשיב צביות דף 5 ע"ש
דרייק.

למירא דהיסט ונגיעה כידיו. פרש"י דמהכא ליפנין לכל
נגיעות כגון שרץ וצבלה שנגעו בסמרו של טהור
וקשה להי' מוצ' ליפנין כי היכי דבעינן גלוי' הזו הי"נ בעינן שיגע
צגלוי' של טהור לענין היסט נמי ילפך דנצעי' שיסיט הטהור צגלוי'
כדבעינן צגלוי' הזו והכא אמרין

דקנה בקומטו של טהור והסיט בו את
הזו טמא ואמר נמי דבית הסמרים
מטמא במשא' אלא נראה לפרש דזו
ושרץ וצבלה שנגעו בסמרו של טהור
דטהור לאו מוצ' ליפנין אלא ליפנין
מלשון נגיעה דכתיב צבולוה וטהור

הנגוע צוז נמי כתיב הנגוע צצצר
הזו ולשון נגיעה משמע מאצבראי שיגע
הטהור צגלוי' צנומאה וכן משמע פ"ק
קדושין (דף כה). דלמר עולא הכל
מודים לשון גלוי' הוא אלל שרץ וכי
יגע אמר רחמנא והאי צר נגיעה

הוא משמע דמלשון נגיעה דכתיב
הנגוע הוא דריש' דלא מיימי קרא
ידיו ולשון דכתיב צוז ומיחו רש"י גרים
התם אש' יגע צו היינו קרא דכתיב
גזי צו והא' דלשון קרא דלמרש
מידיו ולא נפקא ליה מנגיעה דכתיב

צוז משום דהאי' נגיעה צהיסט מיימי
ולא משמע גילוי' כמו נגיעה ממש
לכך דריש' לה מידיו דבעינן גילוי' הזו
צין צהיסט צין צנגע מדלפקיה צלשון
נגיעה א"כ מנגיעה דהכא דכתיב
גזי ידיו מינה ילפנין לכל נגיעות
דהו' מאצבראי: **בראיויה** צחורעי.

ואפי' יא'ה צלא הרגשה איירי כדמוכח
צסמון ומימה דא"כ משמע דלאו
להרעי אע"פ שאינו יורה כחץ וצשיליה
נדרים (דף כה). וכן ציצבמות (דף קה).
אמר ר' יודי קיס לה ציורה כחץ
משמע דאי' אין יורה כחץ ציורה ראו'
להרעי וי"ל דלהא' לישנא דהכא לא

מנריך רק צצמחלת עקירת צצבת
וצ'תה היא צענין שאינו ראו' להרעי
א"כ ראו' להרעי הוא אלא שאינה
ראויה להתעבר לפי שאינו יורה כחץ
ואינו נכנס לתוך גופה אלא שותת
ויולא לחון: **האן טמיוי מטמיה**.

פירוש ואפילו נעקרה צלא הרגשה
דאס לא כן היינו לישנא קמא:
זבה שנעקרו מימי רגליה. וכן צעי
מעובדת כוכבים שאל ריב"ז
מרש"י אמאי לא צעי מוזר צז
ועוד כוכבים והשיב דנראה לו לפי
צצאשה מתעגלין כל ומימין רגליה
צצת אחת לפתחה מה שאין כן באיש:

אם
לחומר אכל הכא דלקולא לא אמרין או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא זבה
שנעקרו מימי רגליה וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

קמ"ל דהאי לא תוך תוכו הוא אלא כגון כלי צתוך המגור ופיו
למעלה מפיו המגור: והסיט בו את הטהור טהור. כדמפרש טעמא
לקמן: צקומטו של טהור והסיט בו את הזו טמא. הטהור שהרי
נשא את הזו וזו מטמא במשא' דכתיב צצמטמא צצמטמא של צז
טהור היסט בקנה צזקומטו של צז
טהור: דכתיב וכל אשר יגע בו
הזו וגו'. והאי קרא לאו למגע
אלטרריך דהא כתיב [שם] והנגוע צצצר
הזו אלא זה הסיטו של צז מכאן
למדנו צז שהסיט את הטהור טמא
שלא מצינו בכל התורה טומאה המסמטת
טהרה שמתמא אלא אם כן נשא
טהור את הטמא והכא צוז הוא דגלי'
רחמנא וכתב וידיו דדרשינן' הכי היכא
דסיט צו הזו צידיו כלומר צגלוי' (ט):
לא שטף צמיס. מילתא אחרייתו היא
למילף נטילת ידיס לנצילה מהכא.

הסיט צו הזו צידיו כלומר צגלוי' (ט):
לא שטף צמיס. מילתא אחרייתו היא
למילף נטילת ידיס לנצילה מהכא.
אלמא הסיט צו את הטהור אינו טמא
אלא א"כ הסיטו צגלוי' צידיו מדלפקיה
צלשון נגיעה ליפנין נמי לכל נגיעות
דלשון מגע צית הסמרים מטמא אצל
טהור שהסיט את הזו דנפקא לן
מקרא אחרינא דלא כתיב ציה ידיו
טמא אפילו הסיטו צקנה צקומטו
מידי דהוא הצבלה צקומטו שהיא
מטמאה במשא' דהא מ"מ הרי הוא
נושא את הטומאה. ל"א קנה צקומטו
של טהור והסיט את הזו להכי טמא
שנגע הקנה צגלוי' של צז ונטמא
הקנה מחמת הזו וחוזר ומטמא את
הטהור ואע"ג דטהור קמוט דגילוי'א
גזי צו הוא דבעינן אצל קנה צקומטו
הזו צו והסיט את הטהור טהור
הואיל צו קמוט וגזי צו כתיב וידיו.

ושיבוש הוא מופתי כמה דכתיב חלה
דקנה פשוטי כלי עץ הוא ואינו מקבל
טומאה וא"ת צקנה חלול נהי נמי
דמקבל טומאה אפי"ה אין חוזר
ומטמא הטהור שהרי אין מנגע של צז
חוזר ומטמא אדם שאין לך נוגע
צנומאה מטמא אדם חוץ מן הנגוע
צצנת ועוד אי' טמא הטהור משום
נגיעת קנה היא והרי צקומטו הוא
דנגע צבית הסמרים לאו צר מגע הוא
דהא אמרין לעיל' שרץ צקומטו טהור
ועוד לשון הסיט אמאי נקט ועוד
הסיט טהור את הזו מי נפק מהאי
קרא וכל אשר יגע בו הזו כתיב כל
היינו אשר יסיטנו הזו ולא כתיב כל
אשר יגע צוז: כאלו מצי' מצונ.

שנמסמ את אצריי' ומצי' לדי קרי
וחו' קלקול דור המצול שנאמר
(בראשית ו) כי השחית כל צצר:
כשטלים ענה. שאינה מתממנת:
לא שפית. והא דמניא כל זמן שאצבע
צעין מדמנת ה"מ היכא דמתחלה
ממשמט וחיימס את עצמו ויואל כל
שעה מעט אצל זה שזדעועו אצריי' נעקר
טמא. שמה יאל ממנו קרי ואמאי והא לא ארגיש:
מיס טמא. דנשתייר מן הקרי ויואל עכשיו ואע"ג דלא נפיק צצרגשה הואיל ומעיקרא איעקר צצרגשה:
יאל: וירד וטבל. לנש גירות ואח"כ יאל קריי: משה. אפי' אס תמצי לומר לגזי ישראל דכי נעקר צצרגשה ויאל שלא צצרגשה טמא דאזולין צצמר
עקירה הכא לא ניזיל צצמר עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עובד כוכבים נעקר וטהור דלמר צצצנות כותיס' קרי טהור אפילו צצצ'ה:
או דילמא לא שנא. לחומר כגון לגזי עקירה דהרגשה דישאל ולא שנא לקולא כי הכא אזולין צצמר עקירה: שנעקרו מימי רגליה. דהוי
מעין אב הטומאה: וירדה וטבלה. וטהרה מוצבה ואח"כ הטילתו מ מהו מי אזולין צצמר עקירה ומטמאו או לא: דלא מלי נקיש לה. מללללל
הילכך מצי עקר חשיב ליה אורף יא'ה: [ועודם כוכבים]. סתם עובדת כוכבים מי רגליה מטמאין דחכמים גזרו עליהן שיהו צוצין לכל דצרייהו [נעל לה].

אם
לחומר אכל הכא דלקולא לא אמרין או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא זבה
שנעקרו מימי רגליה וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

יורדה
אזולין וירדה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזולין
הני מילי שכבת זרע דלא מצי' נקית לה אבל מימי רגליה דמצי' נקית לה לא
או דילמא לא שנא יתיקו בעי רבא עוברת כוכבים זבה שנעקרו מימי רגליה
אם

(א) [שבת פ"ג: ושי"ן, ג] שבת
מלא. לעיל ג' א [נעיל ג' א].
(ד) מקולות פ"ח מ"א.
(ה) מקולות פ"ח מ"ד מולין
דכ': (ו) [נגיעה טו].
(ז) [מ"ב מורה דבית פ"ק
ד' (ז' מ"ב): ט] כתיב:
אכרי (ז' [נעיל דף ל"ג].
אכרי (ז' [נעיל דף ל"ג].

תורה אור השלם

1. וכל אשר יגע בו הזב
שריב ורץ ורץ במים וטמא
עד הקרב: ויקרא טו א'
2. דבריו אלא בני ישראל.
ואמרתם אלהים איש איש
כי ייחד: זב מבשרו וזב
טמא דהא: ויקרא טו ב'
3. ואיש כי תצא ממנו
שכבת זרע ורץ ורץ במים את
כל בשרו וטמא עד
הקרב: ויקרא טו ג'
4. כי ייחד בק איש אשר
לא ייחד טהור ויהי כח
קולו וקרא אל מוחץ
למחנה לא יבא אל תוך
המחנה: דברים כג א'

הגהות הב"ח

(א) נ"מ לא חיש ר"ה
ההנאה: (ב) רש"י ד"ה
דכתיב ור"ה לא שטף הדאי'

גליון הש"ס

נמי' אבר שמואל כל ש"י
ובי' ע' נעיל ד ע"א מד"ה
רובי: שם דלא מורעא הא
מפיו מטמא: ע' לקטן ט'
ע"א מד"ה: ע' ש"י ד"ה
לא שטף וכו' דמילף
לנצילת ידיס וכו'. מולין ק'
ע"א וע' 'מנוס' שם ד"ה
מלא ויגע ע"י רש"י צקומין
כה ע"א ד"ה לענין טומאה:

מוסף רש"י

שלא מצינו לו צצר
טומאות צצמורה אלא צצר
(שבת פ"ג). אף הכא
מאבראי. דק"ל מנגע צית
הסמרים אינו מטמא אפקא
לא מולל אשר יגע בו הזו וגו'
הא שטף טהור צצצמיה, הא
נטייל עיה אלא כל אשר ידיו
צו הזו צצצט שהא גלוי כידיו
הוא לא שטף עדיין כל גופו
צמיס, שלא טבל מוחו, וכסם
צגלוי' (דפשוין כה). כאילו
מביא מכול לעולם
שמתמס וכל לדי קרי, וזה
קלקולו ע"ד דור המנוול,
מיואליס שכבת זרע נטילה
(שבת אה) ועברה זו היסה
צידס, דכתיב (בראשית ו) כי
השחית כל צצר, ואמרו (ר"ה)
(ג) כצומחין קלקול' (ע"ד)
(ג). ולא הטיל מים. קודם
לנטייל, לנטייל מים
טמא. שמה נשאר צפי
האמה לחנות קרי ויואל וע'
מי רגליס, וטבנת וע'
מממאה ככל שהא אפילו
צענין חרלל (חוריו כה).